

[Hartvig Frisch.]

kom til at overtage Driftskontrollen med de to eksisterende Selskaber. Paa den anden Side kan det jo ikke nægtes, at efter at Koncentrationen er skredet det Skridt videre frem, at vi nu kun har De danske Spritfabrikker at regne med, saa er denne, om jeg saa maa sige, højere Instans i mindre Grad begrundet. Hvorvidt den historiske Linie, der ligger til Grund, skal følges, vil man jo altid kunne diskutere om. Den er mindre paakrævet nu, men det kan jo ikke nægtes, at Dansk Gæringsindustri har oparbejdet, navnlig paa det videnskabelige Omraade, et saa vigtigt Led inden for baade Gær- og Spritindustrien, at der kan være meget, der taler for, at en Fortsættelse kan være det rigtigste. Med Hensyn til de Beløb, der saa skal betales for denne Driftskontrol, vil det være rimeligt, at man ogsaa tager op til Undersøgelse, hvorledes de hidtil betalte Beløb har forholdt sig, og hvilke Beløb det derefter i den Kontrakt, der skal affattes, vil være rimeligt at fastsætte.

Med Hensyn til Udbyttebegrænsningen, hvor den højtærede Handelsminister jo gjorde opmærksom paa, at man tidligere havde haft faktisk 12 pCt., dels 9 pCt. fra De danske Spritfabrikker og dernæst 3 pCt. fra Fabrikationen af C.L.O.C., saa lød Ministerens Udtalelser — og her maa jeg henviser til disse, da dette jo ikke findes i Lovforslaget — paa, at man skulde gaa til en Udbyttebegrænsning til reelt 8 pCt., nemlig henholdsvis 6 og 2 pCt. Med Hensyn til disse Procenter vil jeg gerne drage en Sammenligning med den Sukkerordning, som vi har faaet her i Landet i de sidste Aar, hvor man jo fra Statens Side er gaaet til at beskytte denne Industri, er gaaet til at skabe den et faktisk Monopol inden for Landets Omraade, men saa naturligvis samtidig har maattet stille Krav om, at der ikke til de private Ejere af Aktierne gives Udbytter, som gaar ud over, hvad der maa være rimeligt, naar en Del af Fortjenesten skyldes de ganske særlige Betingelser, som Staten giver; jeg vilde tænke mig, at man daarligt ved en Nyordning kan komme bort fra, at lignende Betragtninger ogsaa her maa gøre sig gældende. Man vil kunne sige, at saadanne Virksomheder, som der her er Tale om — for Spritens Vedkommende jo i endnu højere Grad end for Sukkerets —, egentlig ikke mere er Aktieselskaber i den Forstand, som vi ellers kender dem. Man maa sige, at disse Selskabers Aktionærer under en saadan Ordning faktisk bliver Obligationsejere. Den Sikkerhed, som Staten giver ved en saadan

Ordning, forandrer det paagældende Papir fra at være et Papir med et almindeligt Aktiebrevs Spekulationsmulighed til at være et Anlægspapir, som afgjort kan sammenlignes med en Obligation, og man maa derfor finde det rimeligt, at der fra Statens Side træffes Bestemmelser i fremtidige Kontrakter, der karakteriserer Papiret som en Obligation, og som tager Sigte paa, at der ikke paa Grundlag af og i Ly af Statsbeskyttelsen skabes Udbytter, der ligger ud over det Maal, som paa Baggrund af det Arbejde, der her i Landet gøres for at bringe Renteniveauet ned, netop for Tiden maa siges at være ønskeligt. Med Hensyn til dette Spørgsmaal har den højtærede Handelsminister fremdraget, at der ved de 10 pCt., der henlægges til Reservefonden, sker en faktisk Opsparing. I den Betragtning er noget, man ogsaa maa tage Hensyn til, og som naturligvis ved Behandlingen i Udvalget nøje vil blive overvejet.

Jeg skal af samme Grund, som jeg allerede flere Gange har omtalt, ikke komme nærmere ind paa det Spørgsmaal, som Ministeren nævnte, om Tantiémernerne. Jeg vil blot sige, at for disse maa Synspunkterne blive de samme som dem, jeg anstillede med Hensyn til Aktionærernes Udbytte.

Der kommer saa et særligt Spørgsmaal, som Ministeren berørte, nemlig Spørgsmaalet om Udskillelsen af det, som han kaldte Delkrederefonden, og som ofte kaldes Kornfonden — det er dens Navn oprindeligt fra Ordningen, der gaar forud for 1918. Ministeren nævnte, at det i de Forhandlinger, der har været ført, havde været paa-tænkt at foretage en Udskillelse af denne Kornfond til Kapital for den Del af Driften, der i Øjeblikket falder ind under C.L.O.C.-Fabrikationen. Med Hensyn til hele det Spørgsmaal vil der ogsaa her naturligt kunne rejse sig Betragtninger baade fra den ene og den anden Side. Man kan opkaste det Spørgsmaal, om denne Kornfond, der i saa lang Tid har været inde under Fabrikernes almindelige Kapital og har arbejdet i Fabrikernes almindelige Drift, i streng juridisk Forstand kan siges at være Aktionærernes Ejendom helt uden for Statsordningen. Jeg siger, dette Spørgsmaal kan rejses, og det maa i hvert Fald overvejes. Man kan ogsaa spørge, om Staten ganske roligt kan se paa, at man tager et Beløb af det Omfang, der her er Tale om — det er, saa vidt jeg ved, 1 600 000 Kr. —, ud af Selskabet og ud af den arbejdende Kapital, uden at der paa anden Maade maa stilles Dækning for det, hvorved der i saa Tilfælde vil opstaa et Minus. Men alle